

ІНСТИТУЦІОНАЛЬНА СИСТЕМА В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ АГРАРНОГО СЕКТОРУ

І.М. Лесік, асистент кафедри бухгалтерського обліку
Миколаївський державний аграрний університет

*Розглянуто проблеми, пов'язані із трансформацією інституту
аграрних відносин.*

Постановка проблеми. Регулювання аграрного ринку України в сучасних умовах потребує особливої уваги з боку держави, оскільки сформовані донині інституції залишаються недієвими та неефективними.

Аналіз останніх наукових досліджень і публікацій. Теоретичні, методичні і прикладні аспекти означених проблем значного розвитку дістали у працях О.Д. Гудзинського, П.Т. Саблука, О.М. Онищенко, О.Г. Шпикуляка, Ю.М. Лопатинського та інших провідних вчених.

Мета дослідження. Оцінка результативності ринкових трансформацій і заходів державного регулювання аграрного сектора.

Виклад основного матеріалу. Ряд проблемних питань не було враховано в умовах трансформації – регулювання сільського господарства і агропродовольчих ринків після вступу України до СОТ, шляхи зниження ризиків для сільського населення під час формування земельних ринків. В сукупності ці проблеми складають систему

інституціональних і структурних трансформацій аграрного сектора, які потребують державної уваги.

Огляд проблемних питань показав, що членство у СОТ сприяло лібералізації ринків у країнах із перехідною економікою, проте не відіграло в цьому процесі визначальну роль. Найбільш вартісними стали впровадження Угод про санітарні та фітосанітарні заходи і технічні стандарти. Впровадження цих заходів за рахунок кредитів Світового банку збільшує зовнішній борг країн із перехідною економікою [3, с. 119].

Що стосується ризиків від членства у СОТ, то найбільші із них пов'язані із поступовим зменшенням рівня захисту внутрішнього агропродовольчого ринку.

Складною залишається ситуація у сфері земельних відносин, землекористування, землеустрою та охорони земель, які потребують невідкладного поліпшення.

Такий стан обумовлений відсутністю комплексу робіт із державного науково обґрунтованого землеустрою – основним інструментом державного управління, регулювання і реалізації аграрної реформи та здійснення заходів щодо формування мінімально неподільних ділянок (полів) за їх функціональним призначенням та системи заходів щодо раціонального використання й охорони ґрунтів. Немає вираженої послідовної державної політики щодо комплексного розвитку земельного законодавства [4].

Земельні відносини повинні орієнтуватися на підвищення ефективності виробництва й продуктивності праці та екологічне оздоровлення земельних ресурсів як складової соціально-економічного капіталу, що є домінуючим у формуванні багатства країни.

Також проблемними залишаються питання ефективності регуляторної політики ціноутворення та формування дієвих механізмів регулювання аграрного ринку.

Досвід країн із перехідною економікою показує, що ефективність процесів реформування залежить від інституціональних трансформацій в економіці та суспільстві, реформуються всі інститути, які не відповідають вимогам ринкової економіки, і створюються нові, зазначає Т.О. Осташко [2, с. 49].

Аграрний сегмент економіки особливий, оскільки специфіка сільського господарства у його багатофункціональності, що визначає роль аграрного сектора в піраміді галузей національної економіки як фактора продовольчої безпеки, з одного боку, та джерела доходів, сфери зайнятості й середовища проживання селян – з іншого [1, с. 49].

Тому важливо, щоб сприяння власним сільськогосподарським виробникам і забезпечення продовольчої безпеки країни залишалися пріоритетними напрямками аграрної політики.

Висновки. Відсутність дієвого механізму державної підтримки на сучасному етапі робить аграрний сектор проблемним аспектом, оскільки неієздатність інститутів регулювання унеможлиблює високоефективний розвиток.

Список використаних джерел

1. Лопатинський Ю. М. Трансформація аграрного сектора: інституціональні засади / Ю. М. Лопатинський. – Чернівці: Рута, 2006. – 8 с.
3. Осташко Т. О. Ринкова трансформація аграрного сектора / Т. О. Осташко. – К.: Фенікс, 2004. – 49 с.
4. Шпикуляк О. Г. Інституції аграрного ринку: Монографія / О. Г. Шпикуляк. – К.: ННЦ «ІАЕ», 2009. – 480 с.
5. Державна програма розвитку земельних відносин в Україні на 2006-2015 роки (проект) / Добряк Д. С., Мартин А. Г., Канаш О. П. та ін. – Землеустрій і кадастр. – № 1. – 2006. – С 100-128.